

ОБОБО АНАМЫТ ОЛОХ

Үүрэзжирин советской системээ олоххи кириллицээр уоина сайдныгыгар бэйгүн судуулалтын кийтээрсийг дьонтои биширэстэринэ Саха АССР угтуулэх учуутала, "Улз Кыныл Знамята", "За доблестный труд", "За трудовое отличие" мэтээллэр, "12-е пятилетка ударника" балиг кавалера, Чураачы оройчуунун Бочуугтааах гражданина Я.Г.Павлов түнүнан саналтууэн дьонгчго кэпсизхийн баатарын.

Дыңнун слогу олорон, үүнээр өткөлжис бастыг жоло-
буулар Яков Гаврильевич Монз улуунүүл Дыбыш.
Куудыя үрөх тардымыгыр сыйтар Атырыр
байна дин алмааска тарааобута. Аята Гавры Васильевич
төмөн аягаар атага кыллас, тайахха тийткорон хаамар ды-
нындын киши ээ. Яков Гаврильевич 80-ти саңыгар тиңб-
из олорон, ишучча эңзилэх Василиса дийт ийитиш
туулунан хаанинъын сырдаан, сургута котодулык туран
машыны көпсөбигэ: "Ийзм сурдах бедөйт үнүнхихаах
жөнгөт, кайынгас-хутугас дыхтар ээ. Айыс ортуун иш-
тээри бишрээ олорон турбакса ултынро. Дынгюн тирин
имитера, салын сарынын үрөн тантастыра. Түүхэн
казылган бийзехэ таңгар, угүйар таңгас оворттуура. Ол
жоюччу, бурдук бынаачы басгынта, кинжэх жай да
щахтар тэнээспэлт буолара. Хойт, саңыран да бааран
ники куул мээнк бурдугу хонюорун алыштар ишбийзар
буолара. Сиргүн сарсенихипин кытга "алык көрүрүттөн"
бай албаар иштисхэх бикербеттээр. Элбэх сүүнүүкүн
ынталы хотон көрсөн, сайын оттоюн, бурдук ысынан 15
саастар дияри сыйцзыбыгтым. Эрдэлтэн улуй эрдэлли-
бигим олохор туналазбытга, туюх да үлэйтэн ингебей
буолдарым."

тупузан дызакускай радиота көлөнүр киңин бушибу.
И.Г.Пашлов Даңаны куораттып бара-кала сыйда.
Иван Чудинов дэгэн нуучча кийнгити кытта билсебиз.
Бу Ленинград куораттан сыйдаар учунай иргэд точигы
сайынгити книжрд күн хайдах дъяйарлын, чүзэйж
аралынн олордон хас да сыйт уолут оюгорбута. Түмүзж
хогту сирэг чүзэйж арааны, сайына тоно да кышгын
иймин чүнжэр эзит дээр дахаастаабыта.

Сартах, сайдам Яков Гаврильевич И Чулпан счел

Күн ахсын ойтузлаш калыңдырттың ирицира Остуорастарға чой ердөрөре, куруускаларбылың суумасыбыт ту-таајар баана сыйдашарбыт. Ойтузун умнубут оғар сымын-наэччи, биинги аныптастылган борсарбыт. Учтүзілік үеронар оғортого збии сорудаңа ершү балын бушлағыч. Оны ылған бізде охсан салтты үзделет. Күнүн уорж сараланынтың үздікілігүн икемдізеччи. Марғыныңғига батыншишаран таңааран ыйғаныншы туроорттур, сұрунан ызар Саас аның шарынук. Оны қалын физиологи-ческай изетмә коруғ динә заттыңр буолара. Ол ый-ғаныншыныт билитти дағамы маңынан олбуюруттар тү-рад.

Сайынын сир астырбытын модъуйара, кынан дылзинчээр сыйдьлан бербизирсылтира. "Моңаңыори шиноградтан яшкөнгөттөн интарда суох битэмпинзөх, сахахры жыратыс ылар", - дынири майдуур киғы элбөх буолуохтаа. Бейнеси кийинчекүү үөрөпшүттүрүттар күнүгүү талшык хомукайтаран, кин-сизэрбәлкен кынан кылааска синилерин көрөөчүбүттүр. Уруок таңынаң аярьыага улакан болприттолупун уурага, хонтуруулдуура. "Болзм буул" жаңынат тахсар буолбуттар, суруйттаран аярьытын ирдинира. Иниң таңын 4-с кызынды бүтөрөрөэр Амма Аччытына "Сасасы киңүү" көрүп, күнүгүү талшык хомукайтаран көрөөчүбүттүр.

мин", көрүт сахалының киңизмәрбин аялан таҳсыйбыстым. 1958 с. күнүн учуута жыгыптын көзинен изердилер маастаах төттөрү-таары барад-калэр, болгон мас анишан элэстэн сыйдаштар зөйт. Улахан тышас умматтара буор ханаи бардылар, онтот балыши наңылыккан кин таңбылат. Ол пришкөлтүнай уччысталы боломжинир эбнеги. Сааскыттан ызы уүзүйин озордууга сабыланар Күнүн "Уүпүү бирраанынагар" ишра араалынын астаан көрбөй сыйдан амсатаачы.

1969 с пенсиондук тахсары барып би да саастаах обратору күлдүүп бинир хөнүттар искушмалар киңирдө боломкызбита. Үйүн сыйлааха үзүлгүр мунисиммүүк байт уннугунан Суюрун Омурзаков уюна Избеков авторданых "Буулусбапы" түпсаран, анал ойтуулаах-багынтаах кашниң инорбута. Бу бочизеккэ тахсыйтатада. Түрөзүнүк даңыз методикатындар фишчелар сүнгүлтүрлөрүн түшүннүү анал лекциялардаа, үерәйин иннивациялардаа саастаах обратору боломкызбитаң аналлаа уорух общественний инспектора буюулан араас улуустарга, Дыккуускай куоракка сеномоолук орталыктарда да жеткилди.

Карл Маркс атынан союз баарына кадровай бул-
чуттаан Өлтөрүхүмүр, Бүлүүгү тизүү сыйлдыбыята. Сыл-
дар сирдэрин ахсын бинир да оскушалың котуппенжик та-
арыйын байы уолуптуттан калсаныра, билүүнинорор, "Мугудай" союз түүрт отдельнегиеттар - Бахсига,
Алаарга, Мугудайга, Голойга сүүнүн улакан теплици-
лардах обмурот хаңааңыстыбатын тасмийнти.

Или курдук, сүрүүрүбөт төлөннөх, сөйнү-ыччышты, дьюнү-сарғын таптыйыр киңг-дымыр сүрөттөх, учугайтэн уөрөр, күңгүрттан хомойор уйын күттэх юни эт. Кини эрзөвэрр, сүтүрүйээр дынитих учуугула Яков Гаврильевич Павлов уйун ўйзтийэр үчүттэйтэн атыны оногрбоготу. Ол ийнүү үердиндигт ортолорун, бар дьюнүн

сүрээр иргэн билгигин да узинуулж болт.
Сурууубун түмүктуүрбөр Дыянты Боруулбаар
урешпил орто. Герой-ийн Акулина Слепцова оскууола
убулувайчылар түннээ сырғыттарына 1991 с суруйан балж-

Мажнайж амьтнын төслийн

Маннайы учууталбаар
Үгүстүк үлкөэн, кылгастык сыйнынан
Үрэххэ, улэр ырччыт мийнтийн,
Сылаалаах-алзэлэх эн улан быйсыгыгар
Колхозка камера улээс сүүрэрийн.
Субуота юнхэр издүүлийн шивэвэр
Лекция аварчты эмийн эн бууларьн,
Өрбүл да үүнэн сыйнинаа сыйнынка
Улахан дынниору үерээс сүүрэрийн
Эн ыллаан чоргуйсан, үнгүүлжин дөвийан
Концеры тэрийнэр эмийн эн бууларьн,
Түбүнгээх-турбуулкох, сылаалаах-алзэлэх
Улээрин үнсэргээн бинир тылы энгэлтэг.
Үрэххэ бийнтийн, үлээр дэлсүргүн
Бытых нэс оностон ырччакиа ашигыт
Сүр күүтээх санаалаах, кун сывьдын дууналаах

шт, уруйлан-айхалмай!

Былаас оннук буолан, табаарымстыбалар таршылли-
стория салына, албэх ордоох Павлодартангарда дызылжээ
Бахсыйт көнөн тиинде оскуулаттан сэлт бирдэгээзэх
снага ынтаа түнүкаах одосбуттара.

Сарсыарда эрдэ тураа аара санга туран ээр ыялга кириэн иттэн ааһаллара. Ол курдук, харангаттан харганаан ынсанар Дааакын уол үерххэ, сымдыкка утап-пыттын түспүтэ. Саха норуутун танталлаах артынга буолан тахсыйт Петр Михайлович Решетниковтын бийргэ үерэммиттерэ. Ихин субзион сылдьаллара Кизнэтин байзлэрэ үерэммиттеригэр улахан дьону үерзатгасара. "Олох дъэбэрхит" пьесаны Дааакын туруу-руутунан оонньооннор дьон-сэргэ бийнербийлийн ылбийт-тара. Бу юмтэн ыла сценарий оонньооннор Яков Гавриль-евич олоруун устата тохтолюүтох тантмыр дээрлигэе буул-буга.

1931-1932 сж. Сынганаалаах тангарытын дыситин Чыңгыз Айтматовтын анында дысчылдыр

аппараң жөнөрөн таһаарал оскууда анылышты ор-
Дыақып улаатан, сиппиг-хоппуг изни иккэс сыл уюз-
мита. Учутталлара бейзиттүгиз эрз ары саастаах П.М.Ва-
сильев уонна Г.И.Макаров-Дысын Даңыттыгыттар. Ити-
сыллар колхозташының, культурный революции, ыраа-
лох ишнүүсүнүү, хотому дызжтын араарыы, эргэ оюн-
хаалынның анынын утарын ишнүү, дыхтар тәг быра-
ттаныңгын ойдегүү, эдер киин бунаң-хатан тахсар
улатин арзайаллара. Уерактарин быйынгар улакан дю-
ну уерэтви, араас муннүахтар, ыраадынныңкытар та-
раззининээр, интернаты аны туубусыра. Бахсыз 7 км
күн ахсын төттерү-таары калбигин-барбытын вайдал-
интернат аныларынгар улакан башлаарад. Ыапы көрү-
сан ис, тобо, туяах, тар, бурдук хомуйсан интернат аныл-
лан оскууда таңыгар олорор буулбуттара үтүгээ бору-

